

Summary.

Statement of the problem. Land management is one of the most important components of the land operation's regulatory system in Ukraine.

In a market economy the issue of rational use of land resources becomes more and more important and requires constant analysis of the existing state and finding ways to improve the current land use and land management system.

This is especially important for Ukrainian economy which tries to build a land market and its mechanisms of control, management and operations in general.

Results of the study. Land use is an important discipline that must be featured with depth and forethought of project solutions (which are) designed. At the same time, the legal framework of land management in today's environment requires significant improvements. First of all, is the urgent development of a draft law on amendments and additions to the Law of Ukraine "On Land Management" and other legislative acts regarding consolidate the legal basis for land management, removal of declarative and out of use provisions, unification, detailed regulation and simplification of land use procedures, implementation of self-regulation to the land management.

In our view it is unacceptably to reduce the role of land management to mere cadastral surveys or formal registration of land boundaries for the state land cadastre.

The Conclusions. One of the main factors of land administration is the system of land management and land cadastre, which is the informational basis of state territory governance and economical regulation of land operations.

Therefore, the effectiveness of the newly established management system must meet all the requirements of the market, adapt and evolve as needed. This is especially important for the economy of Ukraine, which only forms both a land market and its control and management mechanisms. And so the question of the development of economically and environmentally grounded land subject to continuous monitoring and study for revision and improvement.

УДК 339.187

Чкан І.О.,
к.е.н., ст. викл. ТДАТУ

СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню лізингу, зокрема фінансового, як джерела фінансування діяльності підприємств в сучасних економічних умовах. Проаналізовано сучасний стан ринку лізингових послуг та визначено основні проблеми розвитку фінансового лізингу.

Ключові слова: фінансовий сектор, лізинг, види лізингу.

Постановка проблеми. Фінансовий сектор – одна з найважливіших сфер національної економіки, де відбувається формування та розподіл фінансових ресурсів і послуг та яка пов'язана з діяльністю фінансових установ. Фінансовий ринок забезпечує накопичення і розподіл інвестиційних ресурсів та надання

фінансових послуг, взаємодію надавачів і споживачів цих послуг за правилами, визначеними законами та іншими актами законодавства.

Пошук нових кредитних продуктів для суб'єктів підприємництва всіх галузей, завжди залишається відкритим та актуальним питанням, особливо в умовах розвитку ринкових відносин. Одним з таких інструментів найбільш поширеному у світовій практиці фінансування діяльності підприємств є фінансовий лізинг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання лізингу як інструменту фінансування підприємств досліджувалася багатьма українськими та зарубіжними науковцями, такими як Башкатова С.В., Брус С.І., Ладюк О.Д., Міщенко В.І., Подік А.В., Соболев Л.В., Яремчук О.В., Ярошевич Н.Б. та інші, проте багато питань залишаються невивченими через постійне удосконалення процесу лізингового фінансування та нестабільний розвиток економіки України. Потребують подальшого визначення перспективних напрямів фінансування розвитку за допомогою лізингу.

Постановка завдання. Метою роботи є дослідження лізингу, зокрема фінансового, як джерела фінансування діяльності підприємств в сучасних економічних умовах, аналіз сучасної ситуації на ринку лізингових послуг та визначення основних проблем розвитку фінансового лізингу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Лізинг – один із найпоширеніших у світовій практиці методів фінансування технічного оснащення та оновлення виробництва.

Про необхідність активізації процесу відтворення основних фондів свідчать статистичні дані, а саме: на вітчизняних підприємствах від 60-80% обладнання фізично зношене або морально застаріло, 40% основних засобів функціонує більше 20 років, ще 40% – від 10-20 років [3].

На думку західних дослідників, ринок лізингових послуг на Україні перебуває на ранній стадії розвитку, а «чистого» лізингу в Україні практично немає, лише існують схожі за формою операції.

Залежно від особливостей здійснення лізингових операцій лізинг буває двох видів: оперативний і фінансовий. За формою здійснення лізинг буває зворотним, пайовим, міжнародним тощо.

Оперативний лізинг – це господарська операція фізичної або юридичної особи, що передбачає згідно з договором оперативного лізингу передачу лізингоотримувачу майна, придбаного або виготовленого лізингодавцем на умовах інших, ніж передбачаються фінансовим лізингом.

Оперативний лізинг, як правило, призначений як для фінансування, так і для технічного обслуговування активів підприємства.

Фінансовий лізинг – це господарська операція фізичної або юридичної особи, що передбачає згідно з договором фінансового лізингу передачу лізингоотримувачу майна, придбаного або виготовленого лізингодавцем, а також усіх ризиків та винагород, пов'язаних із правом користування та володіння предметом лізингу.

Фінансовий лізинг має зміст, тільки коли лізингодавець отримує дохід після або за вирахуванням податку на орендоване майно і сплати страховки, цей вид лізингу також часто має назву нетто-лізинг.

На сьогодні можна відмітити ряд позитивних тенденцій, які характеризують позитивний розвиток ринку лізингових послуг.

Станом на 01.07.2012 р. до Переліку юридичних осіб, які мають право надавати фінансові послуги та перебувають на обліку в Нацфінпослуг, внесено інформацію про 228 юридичних осіб – лізингодавців, що на 11 одиниць більше, порівняно з даними на кінець 2011 року, а до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 86 фінансових компаній, що надають послуги з фінансового лізингу, що на 16 одиниць більше порівняно з 2011 роком [3].

Протягом 2011 року фінансовими компаніями та юридичними особами, які не мають статусу фінансових установ, але можуть, згідно із законодавством, надавати фінансові послуги, було укладено 10 906 договорів фінансового лізингу, що на 5811 одиниць більше порівняно з 2010 роком, але порівняно з 2012 роком їх кількість зменшилась на 80 одиниць. У вартісному вираженні,

обсяг укладених договорів у 2012 році збільшився на суму 3,38 млрд. грн. (майже на 30%) порівняно з 2011 роком та відносно 2010 року збільшення відбулося на 196 %, що свідчить про активізацію ринку лізингових послуг (таблиця 1).

Таблиця 1

**Кількість та вартість укладених договорів фінансового лізингу
за 2010-2012 рр.***

Показники	2010 рік	2011 рік	2012 рік	Темпи приросту, %	
				2011/2010	2012/2011
Кількість укладених договорів, шт.	5095	10906	10826	212,5	99,3
Вартість укладених договорів, млрд. грн..	4,97	11,33	14,71	296	129,8

* Складено за даними Українського об'єднання лізингодавців [2]

Серед договорів фінансового лізингу у 2011 році переважали угоди в галузі транспорту (58,15%), сільського господарства (14,60%), будівництва (7,24%) та сфері послуг (5,47%). Найбільшим попитом серед предметів лізингу користувався транспорт (52,40%), а також сільськогосподарська техніка (14,54%) та комп'ютерна техніка (5,87%) [3].

Серед діючих договорів фінансового лізингу на кінець 2012 року, як і раніше, переважають угоди в галузі транспорту (58,09%), сільського господарства (19,04%), будівництва (5,00%) та сфері послуг (4,79%), при чому питома вага договорів у галузі сільського господарства зросла майже на 5 процентних пункти у порівнянні з кінцем 2011 року. Вартісний розподіл діючих договорів фінансового лізингу на кінець періоду за видом обладнання виглядає наступним чином: найбільше в лізингу знаходиться транспорту (58,82%), а також сільськогосподарської техніки (15,60%) та комп'ютерної техніки (4,67%) [3].

Наприклад, у США лізинг устаткування за 90-ті роки подвоївся і перетворився на бізнес із обсягом угод близько 120 млрд. дол. Лізинг одержав

значне поширення й у Західній Європі. Величина його операцій досягла: у Франції – 14 млрд. дол., у Німеччині – понад 7, в Італії – близько 6, у Швеції – більше ніж 3, у Японії вони виростили до 50, а в Австралії – до 12 млрд. дол. [1].

Аналіз фінансового ринку показує, що у вітчизняному виробництві обсяги лізингових операцій ще недостатні. Причини такої ситуації майже незмінні:

- недосконале українське законодавство, що проявляється в тому, що згідно з Цивільним кодексом України термін оренди обладнання не може бути довше ніж 1 рік, але тут є вихід – не зазначати в угоді термін оренди, тоді термін оренди збільшиться до 10 років;
- недосконале валютне законодавство: дуже важко оплачувати лізинг від іноземних лізингодавців;
- монопольне становище лізингодавців на ринку лізингових послуг;
- слабкий фінансово-економічний стан багатьох підприємств, їх неспроможність своєчасно та в повному обсязі сплачувати лізингові платежі;
- висока вартість лізингових угод, яка пропонується лізинговими компаніями.

Проблеми, з якими стикаються українські підприємства та їх розв'язання є можливим лише за умови як часткового так і комплексного фінансування майбутніх бізнес-проектів розвитку та технічного переозброєння підприємств. Саме лізинг завдяки своїм особливостям може бути джерелом подібного фінансування. Він може розглядатися як альтернатива банківського кредиту. І при цьому немає потреби оформляти заставу як це робиться під час отримання кредиту у банку.

Висновки. Таким чином, на сучасному етапі розвитку ринкових відносин, лізинг в Україні є найбільш ефективним інструментом довгострокового фінансування при придбанні будь-якої техніки або обладнання. Впровадження лізингових операцій сприятиме оновленню основних фондів завдяки збільшенню доступу підприємств до зовнішніх

джерел фінансування інвестицій, що дозволить оперативно модернізувати виробництво та направляти зекономлені кошти на інші потреби.

У світовій практиці доведено ефективність надання лізингових послуг як одного із засобів фінансування капіталовкладень при збереженні фінансової незалежності підприємства. Упродовж останніх років ринок лізингу набуває все більшої популярності серед українських підприємств, що підтверджується швидкими темпами його зростання.

Список літератури

1. Ладюк О.Д. Розвиток лізингу в Україні : переваги та недоліки / О.Д. Ладюк // Финансы, учет, банки. – 2008. – Выпуск № 14. – С. 59-66
2. Підсумки діяльності лізингодавців за 2010-2012 роки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uul.com.ua/>
3. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dfp.gov.ua/>

***Аннотация.** Стаття посвящена изучению лизинга, в частности финансового, как источника финансирования деятельности предприятий в современных экономических условиях. Проанализировано современное состояние рынка лизинговых услуг и определены основные проблемы развития финансового лизинга.*

***Ключевые слова:** финансовый сектор, лизинг, виды лизинга.*

***Summary.** Search of new credit products for business of all industries entities, it always remains the opened and actual questions, especially in the conditions of development of market relations. One of such instruments to most widespread there is the financial leasing in world practice of financing of activity of enterprises.*

The article is devoted research of leasing, in particular financial, as sourcing activity of enterprises in modern economic terms. Depending on the features of realization of leasings operations leasing is two kinds: operative and financial.

A modern market of leasings services condition is analyzed. In the last few years the substantial improvement of indexes took place from the financial leasing. To it an increase testifies the amounts of financial companies, which give services in the financial leasing and proper increase of cost of the celled agreements almost twice. Certainly basic problems of development of the financial leasing in Ukraine, which consist in the following: imperfect Ukrainian legislation; imperfect currency legislation: very hardness to pay leasing from foreign leasings keeper; monopolistic position of leasings keeper is at the market of leasings services; weak finance-economy state of many enterprises, their insolvency in good time and in full to pay leasings payments; high cost of leasings agreements, which is offered leasings companies.

Thus, on the modern stage of development of market relations, leasing in Ukraine is the most effective instrument of the long-term financing at acquisition of any technique or equipment. Introduction of leasings operations will be instrumental in the update of capital assets due to the increase of access of enterprises to the outsourcings of financing of investments, which will allow operatively to modernize a production and send the economized money to other necessities.

Keywords: financial sector, leasing, types of leasing.

УДК 338.2:321.01:81

Штерма Т.В.

*кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри економіки та підприємництва
ПВНЗ «Буковинський університет», м. Чернівці*

Штерма І.М.

Національний університет ім. Ю.Федьковича, м. Чернівці

Непийвода М.А.

ПВНЗ «Буковинський університет», м. Чернівці

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЕКОНОМІКИ І ПОЛІТИКИ: ОСОБЛИВОСТІ АРГУМЕНТАЦІЇ У ПРОМОВАХ ПОЛІТИКІВ

Анотація. В статті розглядається взаємозв'язок економіки і політики та проблеми аргументованого дискурсу. На матеріалі публічних виступів американських політиків визначається і вербальні та не вербальні засоби об'єктивізації політичного дискурсу.

Ключові слова: економіка, стратегія, аргументація, публіцистичний дискурс, публічний виступ, промова, політика.

Економіка виступає найважливішим фактором, що визначає політичне життя суспільства. Економічна політика народжується разом з державою, покликаною забезпечити захист інтересів різних соціальних спільностей. Вона є поведінкою держави в сфері економіки країни. Економіст Дж. Кейнс розглядав економічну політику як загальну волю, втілену в державному регулюванні. Німецький економіст В. Ойкен під економічною політикою розумів сукупність державних заходів впливу на економічні процеси. Нобелівський лауреат з економіки Дж. Бьюкенен вважав економічну політику процесом обміну між суб'єктом і державою, де кожен добровільно погоджується обмінювати частку витрат за змістом державних служб за послуги, одержувані спільно. Економіст М. Фрідмен відносив економічну політику до мистецтва прийняття рішень, що дає можливість виявляти основну